

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 5 fl. 50 cr., dăru la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poștă în întruțrul monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 an 10 fl. s'au 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'au 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic și literar.

Ori-ce inserate, se plătesc pe serie s'au linia, cu litere merunte garmondu, la primă publicare câte 7 cr., la adouă și a treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul public. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile poștei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 49.

Sibiu, 20/2 Iuliu 1879.

Anulu II.

Abonamentu nou la „Observatoriulu“

Apropiandu-ne de finea Semestrului primu precum și a triluniului Aprilu—Iuniu, prin acēta deschidem prenumeratiune noua și invitamu la reinnoirea abonamentulu pe Semestrulu alu douilea și pe triluniulu Iuliu—Septembre.

Condițiunile de abonamentu se potu vedea în fruntea diariulu și adeca:

In întruțrul monarhiei:

Cu 4 fl. val. austr. pe 6 luni
Cu 2 fl. val. austr. pe 3 luni.

In străinatate:

Cu 5 fl. s'au 11 franci pe 6 luni.

In Sibiu „Observatoriulu“ costa 3 fl. 50 cr. pe 6 luni, ăra dăru la casa cu 50 cr. mai multu.

Abonamentele se potu face mai usioru prin asemnatiuni (mandate) poștali, de a dreptulu la Redactiune în Sibiu, Piația mica Nr. 27.

Din Romani'a primimu abonamente și în bilete hipotecari de ale statulu, al pari.

In București abonamentele se potu face și la librari'a d-lui J. Szöllösi, piația teatrulu.

Pentru înlesnirea publiculu primimu abonamente noue și cu Prim'a fiacarei luni.

Din 10 esemplare abonate efectiv, unulu se dă gratis.

Redactiunea.

Cestiunea Evreilor în Romani'a.

III.

Dupa noi, cauzele care îndemna pe Evrei se navalăscă neconținutu în Romani'a sunt de două naturi deosebite: 1) lips'a de orice mesuri repressive în contra fraudeloru, care sunt singurulu loru mijlocu de esistență; 2) favorurile ce ei găsescu la noi, egale și adesea ori mai mari chiaru, de cătu cele ce se acorda însuși Romaniloru.

Evreulu nu se gandesce di și n'opte de cătu numai la mijlocele de a castigă cu usurintă, fara

munca, fara capitalu. Acēta nu este cu potința de cătu întrebuintandu fraudă, într'unu modu mai multu s'au mai puțin iscusitu.

Radica'i acestu mijlocu de esistență, și ilu vei face incapabilu de a se hrani. Atunci elu, care nu ține la nici o patri'a, sta puțin, își arunca ochii în t'ote partile și ilu vede în curendu că plăca într'acolu, unde crede că i s'aru trece viclesugurile cu mai mare usurintă.

In t'ote țierile Europei, o poliția generale și comunale, de t'ote detaliile și de t'ote momentele, ilu urmăresce pasu cu pasu, i surprinde fraudele, și pentru cele mai mici abateri ilu pedepsece fara misericordie, pe candu în Romani'a, elu găsescu pretudinendi licență cea mai nemarginit'a, lipsa de ori-ce mesuri repressive în contra fraudeloru de totu felulu, afla în fine elementulu seu, pamentulu fagaduintiei.

Vigilență poliției și necrutătoarea justitiă sunt cauzele care alunga pe Evrei dintr'o țiera, întocmai precum grija și neincetăta curățenie alunga vermin'a dintr'o casa, precum din contra, lips'a de orice mesuri repressive în contra fraudeloru, parasirea lucrurilor în voia s'ortei, complet'a destramare a administratiunilor de t'ote gradele; acestea sunt magnetele care îi atragu, îi facu se navalăscă din t'ote partile și se se incuibe la noi, până într'atata, în cătu la urma ajungu a se crede domni.

Deschideti dictionariulu de administratiune alu lui Block, și vedeti ramurile de comerț și industrie la care se dau Evrei la noi: comerțulu beuturilor, localurile destinate publiculu, bilciurile, țirgurile, pietile de aprovizionarea orasieloru, neguțiatori ambulanti, samsari s'au misiti, schimbulu și banc'a, osebitele meserii, etc. etc. Esaminati condițiunile ce se ceru pentru fiacare din ele și mesurile destinate a menține bun'a ordine și a pedepsi abuzurile și fraudele, și ve veti convinge mai antaiu că prea puțin din ei aru fi fostu admisi în țiera loru a exercită meseri'a ce exercita la noi, și apoi cătu este de minutiōsa și inevitabile poliția ce se exercita, asupra loru în t'ote momentele.

T'ote acestea, la noi sunt lasate la inspirațiunile celor ce sunt chemati a luă l'ăfa de administratori și de polițiai de t'ote gradele, lipsindu mai pretutindeni cu deseversire s'au celu multu marginindu-se în câte-va rudimente de ordonanție

politienesce, în cea mai completa discordanță dela unu orasiu la altulu.

Dăca prin orasie auctoritatea și poliția este atātu de slabă, apoi, prin comunele rurale este cu deseversire nula. De aceea spre a se înlatură fraudele și abuzurile de totu felulu, ce Evrei în lipsa de ori-ce auctoritate sunt capabili se uneltăscă asupra simplilor locuitori sateni, s'a cerutu cu staruintă și s'au isbutitu în fine a se introduce în legea licențieloru ore-care mesuri destinate a departă pe Evrei de prin sate, înse și acestea au remasu litera m'orta, sub cuventu că aplicarea loru ar fi suscitandu dificultati politice. Cu asemenea urmari, ori-ce stavilire a reului devine imposibilă, că-ci, dăca nici legile nu se mai potu aplică, atunci ori-cine întielege că ordonanțiile și regulamentele poliției n'aru mai avé nici unu efectu.

Evrei continua dăra a se înmulți prin sate și a se îngrasiă din abuzurile loru asupra nefericitiloru sateni.

Comerțulu beuturilor este pentru ei numai unu pretestu, spre a li se permite locuință prin sate; în faptu, nu facu altu de cătu a pandi nevoile satenulu și a'i luă fara timp și cu pretiuri de nimica, recolt'a ce n'a apucatu încă nici a se face. Din bogat'a recolta de porumbu a anulu trecut, prea puțin sateni mai au acum câte o mica reserva: t'ota cealaltă a trecut în patulele și hambarele carciumariloru Evrei. (Va urmă.)

Revista politica.

Sibiu, 1 Iuliu st. n. 1879.

Nemții „fidele constitutiunei“ sunt forte suparati și desolati, pentru că alegerile facute până acuma pentru Reichsrath au esitu în defavorulu loru, așa că de pe acuma se potu asteptă cu multa probabilitate la eventualitatea că partid'a loru se se afle în minoritate în noulu parlamentu austriacu. Press'a loru a și începutu a publică articoli alarmatori, a declară patria în pericolu și a denunță lumei că esista o conspiratiune reactionara, care prepara unu nou atentatu asupra constitutiunei și a sisthemulu actualu că si pe tempulu cabinetulu Hohenwart-Jiricek. Deja ei vedu spectrulu inspaimentatoru alu unui cabinetu Taaffe-Hohenwart, care basanduse și sustienutu fiindu prin o majoritate

Foisiōra „Observatoriulu“.

Materialu pentru biographi'a lui Andreiu Murasiānu.

(Urmare.)

IV. Activitatea lui în Brasiovu.

Pe atunci Andreiu Murasiānu ăra în anulu alu IV-lea din theologia. Ii scriseiu, se decise; ăra blasienii vedindu că brasioveni de atunci ăra ōmeni mai toleranti decatu buna-ōra cei de astadi, că amu infintiatu și cele două diarie, Fōia (în 1/13 Jan. Gazeta în Martiu 1838), nu'i mai t'nura nici-o lectiune de toleranță, ci ilu binecuvantara de caletoria buna, ăra episcopulu ilu dispensa de ultimele examene din sem. II. Andreiu înse nu scia drumulu catra Brasiovu; conerțiantii me tramisera în septeman'a patimiloru că se'lu aducu eu dela Sibiu, că-ci pana aici calea ăra cunoscută și carausiloru de pe Ternavi.

Cu finea sem. II din acelasiu anu 1838 invitaramu la examene nu numai pe toti romanii, ci și dintre frunțasii sasi și germani. Care a fostu înse spain'a ōmeniloru nostrii, candu în presentia neromeniloru puseramu întrebări din Geographi'a și din Istori'a patriei; „că-ci vai, ce voru dice domni, dăca baiatii invētia mai multu decatu ne este noue ertatu?“

Este trēb'a n'ōstra Kir Dutiule și Kir Georgie; vomu respunde noi de t'ote, și pentru istoria și pentru latinēscă, ăra pe anulu viitoriu vomu mai introduce istori'a naturale, unu picu de frantiosesce și arithmetica mai multa, că baiatii se p'ota trece dreptu la gimnasiu și la scōl'a comerciale; le vomu face și stēgu, și toba, îi vomu scōte la primavēra la campu, unde veti veni și D-vōstra.

„Dara pentru-ce și latinēscă?“

„Veti cunosce lips'a ei mai tardiu; latinesce înse invētia numai baiatii cei mai destepti și mai diligenti, și nici aceia de sila. Că-ci vedeti d-vōstra, pecātu de

Ddiu, că Costache, Jenache și Vasilache, (tu diminutive grecesci) se p'orte siurti'a verde, ăra Bucuru, Joanu Nicolae etc. se mērga la oi. Se se mai faca din ei și cate unu domnu.“

„Dara legea inpedeca!“

„N'are se remana totu asia Kir Georgie; lumea merge înainte.“

Andreiu se invoice a merge la Brasiovu că si mine, totu numai conditionatu, elu apoi si-a propusu a se folosi catu se p'ote mai bine de ocaziunea ce i se dete și lui în acelu punctu alu patriei n'ōstre spre a si înmulți nu numai cunosciintele theoretice, ci și multe practice. Modest'a mea bibliotheca, care pe atunci stă din mai multi classici latini și germani, din opuri istorice și carti romanesci noue, stracurate încōce că prin urechile acului, i stete îndata de a d'ou'a di la dispozițiune. Locuiamu ambii în aceleași case în care se află scōlele, capell'a, parochulu și cantaretii. Observandu eu că Andreiu își alege de lectură mai totu opuri poetice și că ăra multu atrasu de ale lui Gōthe, din care se încercă se traduca cate-ceva, ilu îndemnaiu că se invetie cătu mai curendu limb'a italiana și i deteiu gramatic'a lui Fornassari. În urmatoriulu anu își castiga pe cei mai celebrii poeti italieni. Pucinu d'upa aceea se vedea din încercările sale că cunosce pe Petrarca. Ceea ce a desteptatu în Andreiu și mai multu geniulu seu poeticu ăra fericitōri'a ocaziune de a conveni mai alesu la apele minerali din Valcele în t'ote verile cu contimporanii nostrii literati din Romani'a, între carii Eliadu, Bolintineanu, Grigorie Alecsandrescu, Boliacu; ăra idei istorice, ale caroru urme se vedu în mai multe poesii de ale sale, își castigă nu numai prin lectură, ci și din conversatiunile forte instructive de care aveamu parte în societatea lui Joanu Maiorescu, Florianu Aronu Nicolae Balcescu și dōmn'a Florescu una din acelea femei rare, ce se ocupă de istori'a patriei și a natiunei ōresiccu că într'ascunsu. Acea dama genială participă la conversatiunea n'ōstra numai candu nu potea suferi unii anachronismi de cari committeamu noi, atunci deschidea cate unu opu istoricu dreptu la loculu asupra

caruia ne aflămu noi în erōre, ni'lu punea în mana și tacea.

Cam acestea ăra nutrementele romanesci pentru spiritulu lui Andreiu, la care din sem. II 1839 se mai adaosera și lucrările altoru literati trimise la redactiune pentru-că se facu colaboratoru la Gazeta cu 1/3 parte din onorariulu ce avea redactorulu dela editorulu Gōtt.

Vedindu eu aplecarea lui Andreiu catra artea poetica, în tōmn'a anulu 1838 me consulta cu densulu și cu alti tineri, că se infintiamu și în Brasiovu o mica societate de diletanti, precum am fostu infintiatu una la Blasiu în a. 1833, pentru-că prin reprezentatiunea unoru piese mai usiore de întielesu și de produsu, precum și alese cu grija și tactu se cercamu a desvoltă și la romanii de dincōce gustulu pentru lectură și arte, dandu totu-odata lumei ocaziune de a ni se audi limb'a scrisă nu numai în ss. biserică ci și pe scena, în lumea profana, că-ci pana la tribuna înca nu venise timpulu. Că si în Blasiu, se invoira și în Brasiovu vreo 5-6 tineri din locu a conlucră și a ne stă în ajutoriu; din toti înse actualele betranu venerabile Joanu Navre'a, curatoru la St. Nicolae, pe atunci june vigorousu, a concursu din t'ote poterile la realizarea planulu nostru. Curendu facuramu o mica colecta cu scopu de a restitui banii din venitul reprezentatiuniloru; se ridica scen'a mai antaiu în casele lui Langer cu aparate modeste, absolutu necesarē pentru incepatori. Înainte cu 40 de ani, numerai pe degete romanii cati cunoscea teatrulu în Brasiovu. Teatru nemțiescu ăra, dăra neintielegendu limb'a, nu mērgé nici-unu romanu la acela. În serbatorile Craciunulu se joca prima piesa, în care Andreiu avu rol'a principale. Mai t'ote familiile romanesci din clasa comerciale au cercetat acele productiuni, ăra în anii urmatori începusera se mērga „la teatru romanescu“ și familii din poporu, și din comunele Sacele. Acelu exercitiu fragedu în dramaturgia se repetiă de cate 2-3 ori în anu, pana candu valorile politice aruncate pe de asupra capeteloru n'ōstre ne smulsera din mani rolele și artei îpusera tacere. Acestea au fostu primele începuturi de teatru romanescu în Transilvani'a, între anii 1832 et

conservativa, compusa in mare parte din functionari ai statului si din elementele negermane, va inaugura o politica reactionara federalistica, ceea ce ar fi identica cu abdicarea elementului germanu din pozitiunea dominanta si de suprematie pe care o a fostu usurpatu in urm'a pactului dualisticu.

Pana la ce gradu sunt indreptatite aceste temeri ale nemtiloru se va putea vedea numai dupa terminarea alegerilor si dupa formarea noului cabinetu austriacu. Ca unu semnu forte caracteristicu alu tempului si totu odata alu situatiunei actuale se pote considera si fusiunea si impacarea aristocratiei feudale austriace si boeme, care pana acuma era desbinata si inpartita in doue tabere, adeca in cea „fidela constitutiunei“ si in cea opositionala passivista. Astadi acele doue partide ale aristocratiei feudale, care se numesce pe sine partid'a conservatore si care este considerata si numita de catre adversarii ei, partid'a reactionara, s'au impacatu si s'au declarat solidaritate in fatia nouelor alegeri ce decurgu in momentele acestea.

Deca rezultatulu finalu alu alegerilor va fi favorabilu acestei partide, apoi noulu cabinetu va fi compusu din sinulu acestei partide alu carei programu politicu este prea bine cunoscutu din trecutu, dar' despre care inca nu se pote sci intru catu elu este capabilu a se acomoda situatiunei presente si aplecatu a purta contu de scimbarile prin care au trecutu monarchi'a austriaca dela inbucatatirea ei incoca. In totu casulu, viitoru sesiune parlamentara a Reichsrathului austriacu va fi nu numai forte interesanta, dar' si decisiva pentru durat'a sistemului actualu de guvernare. Acesta ne o prevestesce nemultumirea ce domnesce atatu la nemti catu si la unguri fatia cu noua directiune ce au luat mersulu afaceriloru in Vien'a. Instinctulu lor le spune, ca ceea ce se prepara acolo nu va fi favorabilu nici pentru nemti si nici pentru unguri si unic'a lor sperantia este, ca in momentele supreme voru apela si voru cere ajutorulu principelui Bismark ca si pe tempulu cabinetului Hohentwart.

In dilele acestea s'au pertractatu inaintea tribunalului criminalu din Vien'a unu procesu forte scandalosu, in decursulu caruia lumea au aflatu, ca in monarchi'a austro-ungara se face unu comertiu formalu cu ordinele, cu decoratiunile si cu titlaturele. Scandalulu au ajunsu inse la culme, candu din depunerile acusatiloru si ale martoriloru s'au vedutu, ca in calitate de agenti si mijlocitori ai acelui comertiu au figuratu nu numai functionari inalti de statu dar' si ca unulu din cei mai activi agenti au fostu „marele patriotu“ magiaru d. Gabriel de Varady vicepresedintele dietei unguresci, care cu ajutorulu subagentiloru sei au storsu sume enorme dela acei venatori vani de titlaturi, decoratiuni si orduri, alu caroru cursu au cadutu adencu subt al pari alu valorei loru nominale.

Nu mai putinu scandalosu este si faptulu pe care l'au descoperitu diariulu opositionalu „Magyarország“ din 23 Iuniu, ca adeca ministrulu presedinte alu cabinetului ungurescu d. K. Tisza au fostu nevoitu se inpartiesca intre deputatii gubernamentali sum'a de 25.000 fl. v. a. pentru ca acestia se'si pota plati datoriile personale si se

aiba cu ce pleca acasa. Acestu faptu scandalosu n'are lipsa de nici unu comentaru; elu vorbesce prin sine insusi.

Din Berlin se semnaladia o crisa ministeriala, care s'au nascutu prin demissionarea a trei ministrii cari nu se potu invoi cu mesurile reactionare ale principelui Bismark.

Mortea principelui imperialu Louis Napoleon, uniculu fiu alu imperatului Napoleon III a facutu o inpressiune durerosu si trista in tota lumea. Erau forte multi, cari fara de a fi bonapartisti, considerau pe junele principe de erede alu republicei franceze in acare durata nu credeau. Astadi acele credintie si sperantie s'au nimicitu, pentru ca partid'a bonapartistiloru lipsita de pretendentulu lor imperialistu nu mai are ratiune de a esista, de cumva nu voru recunosce de legitime pretesionile la tronulu Franciei ale principelui Jerome Napoleon seu ale fiuluiu seu Victor. In casulu acesta bonapartistii voru putea dice: „Imperatulu a muritu, traiesca imperatulu!“ si voru putea continua scandalurile parlamentare, ca si inainte de mortea principelui Louis.

In 26 Iuniu Sultanulu a subscrisu iradeua (decretulu) prin care destitue pe rissipitorulu si sibiritu Kedivul Ismail pasia din postulu seu de vice-rege alu Egiptului si numesce ca succesoru pe fiulu seu principele Mosamed Tewfik, care in aceeasi di a si fostu proclamatu de Kedivul in Cairo subt numele de Tewfik I. Prin destituirea vice-regelui din Egiptu, care este vasalu alu Turciei, si pe care Sultanulu o a subscrisu numai in urm'a enormei pressioni diplomatice esercitata asupra lui din partea Franciei si a Angliei, s'a datu o noua proba, ca suveranitatea Sultanului, precum si elu insusi astadi nu mai este decatu o fictiune si o jucaria in man'a celui seu celoru mai mari si mai tari, dar totuodata s'a creatu unu precedentu de care la timpulu seu si in prim'a linie se voru sci folosi si abusa de elu Russi'a in Rumeli'a orientala si Austro-Ungari'a in Bosni'a, Hertegovin'a si Novi-Bazar si pote cu inca si in alte locuri.

Unde este Europa? si ce valore mai are ore astadi protectiunea ei?

Dela diet'a Ungariei.

Discursulu

deputatulu Alesandru Romanu, tinutu in siedinti'a dela 1 Maiu a. c. a dietei Ungariei in cestiunea limbei magiare.

(Urmare.)

St. deputatu a vorbitu despre o deputatie slovacu, care la timpulu seu s'a adressatu catra densulu cu rugarea din care se vedea, ca in anumite comune locuitorii voru se'si invetie copiii si unguresce. Nu dicu, ca deputatiunea Slovaciloru a fostu poruncita, dar' acesta nu este cauza nici argumentare, ca proiectulu acesta de lege ar fi necesariu. Dorinti'a deputatiunei slovace se pote implini forte usioru; nu le trebuie alta de catu se'si ia unu invetitoriu, care se scie si unguresce.

Stim. condeputatu dice ca de aceea trebuie introdusa invetiarea limbei magiare in modu obligatu, pentru ca bietului totu i lipsesce potinti'a de a influentia pregatirea planului de invetiamentu; era acei cari pregatescu planurile de invetiamentu din antipathie nu primescu limb'a magiara intre obiectele de instructiune. Asiguru

pe stim. colega, ca in tinuturi romane sunt comune se-race muntene de cate 60-80 case in care se propune limb'a magiara dar' nu esista esemplu, ca cineva dintre acei suspionati se fia escamotatu undeva din planulu de instructiune limb'a magiara.

St. colega a pasitu forte agresiviu contra domnului ministru de instructiune publica, din cauza, ca nu introduce limb'a magiara in instituttele teologice. Procedur'a acesta a deosebitu agerulu condeputatu care in punctulu acesta e de acordu cu extremistii, nu o tinu ca ar fi diplomatica.

Eu asia credu, ca d-lu ministru e forte cunoscutu in politic'a sa de instructiune, elu scie forte bine pentruce nu conturba in privintia acesta si pe clerulu catolicu, dar' stimatulu condeputatu inca n'a coprinsu politic'a ministrului, de altmintrelea ar baga de sema, ca daca'lu ataca, nu o scote la cale. Nu voiu se spunu care este caus'a inpregiurarei de d-lu ministru nu jignesce pe popi si nu i-a parutu bine candu a vedutu pe condep. Ign. Helfy si pe altii din estrem'a stanga ca, spriginidu pe stim. condeputatu Aladar Molnar i-au cuventulu contra lui. (Saudimu! Saudimu! Spune!) Voiu spune. N'ati bagatu de sema, candu a terminatu stim. deputatu Aladar Molnar discursulu seu cum d-lu ministru de instructiune publica l'a dogenitu parintesce — corbulu si-a spalatu puiulu — pentru ca a sumutiatu contra domniei sale stang'a extrema si apoi a datu o lectiune si d-lui deputatu Ign. Helfy, pentru nedestieritatea sa. Este o coincidentia deosebita si instructiva ca stang'a extrema spriginesce cu atata vehementia gubernulu in cestiunea acesta de invetiamentu. Din parte'mi, candu asi fi gubernu si asi vedea ca me partinesce stang'a extrema, asi dice: *Timeo Danaos et dona ferentes*. Inse candu toti de tote partile dau in ministru, dar' elu nu spune adeverat'a cauza a politice sale, ci erta mai virtosu acelora, cari nu sciu ce facu fiindu provocatu la acesta, voiu spune-o eu. D-lu ministru alu instructiunei publice scie prea bine ca clerulu catolicu este man'a sa cea drepta in magiarisare; afara de aceste cestiunea mai are si alta lature. Inlocuindu-se limb'a latina in instituttele teologice cu limb'a magiara le ar putea veni si Slovaciloru, cari au fostu in deputatiune, in minte, dorinti'a justificata, ca si teologii lor, cari au mai tardiu se le fia pastori sufletesci se invetie sciintiele teologice in limb'a in care au se le vorbesca.

Acesta este caus'a ca d-lu ministru nu conturba clerulu catolicu si apoi si: „cum patre guardiano semper bene“ (*Ilaritate in stang'a*).

Lui L. Mocsary st. deputatu i s'a disu, ca autonomi'a bisericesca adusa contra proiectului este numai pretecsu. On. casa aceea nu este argumentare buna, pentru ca trebuie se ve aduceti a-minte de patenta si de servitiile ce le a facutu atunci autonomi'a bisericesca, pentru a carei sustinere neatinsa prea st. nostru condeputatu, pe care l'a chiepmatu D-dieu la sine s'a espusu si inchisorei. Din istorie nu este eschisa si pe viitoriu o astfelu de eventualitate. Acesta nu este pretecsulu d-loru. Este dreptu datu de diet'a tieri tocma asia cum e autonomi'a bisericesca, libertatea religionara si este asemenea de pretiuitu dreptulu limbei, asemenea neprescriptibilu, pentru ca fiindu nascutu cu noi si inalienabilu, nu are nimenea dreptu alu vatem'a si nimic' cu puterea. „In hoc Cesar potuit juris habere nihil.“

In sfersitu, candu am aruncatu privirea asupra discursului celui mare, care cu intregu aparatulu, sciinti'a speciala si elocventia a aparatu proiectulu, esaminandu tote argumentatiunile cate le a adusu imi am adusu a-minte de declaratiunea stim. condeputatu, ca nu e siovinistu si am disu in mine insumi: totusi e siovinistu. (*Ilaritate in stang'a*.)

Increderea s'a adusu inainte pentru motivarea proiectului. S'a pusu cestiunea increderii si a bunei intielegeri. Increderea d-loru e ceva ce nu se pote fortia, ea vine de sine, atunci inse candu este inprumutata. Am auditu dicendu-se din partea mai multora si tocma si st. condep. Al. Molnar dise, se facemu noi pasulu celu dintai. Noi Romanii l'amu facutu cu ani inainte. L'amu facutu in cea mai deplina sinceritate si

1838. Dupa aceea se forma si in Lugosiu societate de dilettanti, care petrunse pana la Brasiovu. Se mai rupsera si cativa membrii intr'o societate magiara nefericita, si remanendu pe locu, in societate cu doue familii romanesci deschisera abonamentu pentru cateva piese romanesci. (A se vede Gazet'a Transilv. din anii 1838-1842).

Dupa 2 1/2 ani Andreiu trecu dela scol'a romanescu la noulu gimnasiu latinescu dela catholici, nu din alta cauza, decatu ca romanii nu era in stare se dea profesoriloru plati mai bune decatu 140 fl. si 160 fl. m. c. locuintia forte modesta si ceva lemne de incalditu cascioarele; cu acesta inse elu nu se despartu de societatea romanescu si remase colaboratoru la Gazeta pana la suspensiunea ei in urmarea catastrofei bellice din 21 Martiu 1849. Comunicatiunea intre Andreiu si redactoru era atatu de frecventa, in catu dio'a in care nu ne vedeamu si nu esiamu ambii sau si cu altii la preambulare, se numeru intre cele perdate. Omu iubitoriu de societate cum era elu, in curendu s'a cunoscutu si cu cativa professori dela gimnasiulu sasescu, cu istoriculu Ant. Kurz, care in acei ani locuia in Brasiovu, era in conveniriile romanesci din care lipsia Andreiu, se dicea ca omeni nu'si petrecu bine. Omu frumosu, vioiu, simpaticu si glumeti, bunu cantaretiu si dantiatoriu, cine se nu'lu iubisca! In acelea momente uitu tota societatea ca si elu este dela Blasiu; densa uitu pana ce o reflecta vener. archimandritu septuagenariu Theodosie dela biseric'a grecesca, carele cugeta neasemenatu mai seriosu despre lucrurile dumnedieesce, decatu frumosele domne si domniore din acelea timpuri, care de si forte religiose, crescute in fric'a lui Dumnedieu pe langa tota pietatea ce datori'a preacuviosiei sale, nu era in stare se faca vreo distinctiune intre cate doui juni romani frumosi, inse de doue confessiuni. Chiaru si logic'a mamelor incepuse a se incurca. In fine inse

doue familii fruntasie Cepescu et Nicolau scosera pe tote din acea dilemna curiosa, ca in tomn'a anului 1840 isi maritara pe a dou'a fiica respective nepota dupa clericulu profesoru Jacobu Murasiu.

Din dio'a cununiei lui Jacobu se decise si Andreiu a se casatori totu in Brasiovu. Elu isi aruncase ochii mai antaiu catra una din cele mai frumose fiice ale unui comerciantu grecu din cei mai de frunte; in acea parte inse cerculu de farmecu inca nu era ruptu. Urmele acelei dorintie timere se vedu in prim'a sa poesiora publicata in Folia pentru minte etc. din a. 1839. In a. 1842 Andreiu se decise a cere man'a Susanei, fiicei a dou'a a preotului Vasilie Greceanu. Anim'a ei o avea, restulu inse dependea absolutu dela voi'a parintiloru. Spre mirarea tuturor, acelu preotu curiosu nu a hesitatu intru nimicu a da fiicei sale si fitoriului ginere binecuvantarea, si unde Jacobu nu s'a potutu cununa in bisericu, ci in casa, Andreiu se cununa in capell'a romanescu. Oficiulu de nunu si nuna se veni mie si sociei mele, era la pruncii cati i s'au nascutu pre catu locuise in Brasiovu le amufostu totu eu patrinu (nasiu). Simtitoriu pentru binefaceri, precum era din natur'a s'a, Andreiu imi respalata cu aceea, ca ori-candu eu aveam se intreprindu caletorii mai departate in interesulu nostru nationale, ca cea din 1839 la Vien'a, ca cea din 1845 in Germani'a, ca cele facute la Clusiu, Bucuresci etc., elu totudeauna portu tota sarcina redactiunei, cu zelu si precisiune; era dupa inceperea versariloru de sange, pre catu timpu am avutu se stau la comitetu in Sibiu dela Novembre 1848 pana in Martiu 1849 intre tote horrorile revolutionarie din secuimea vecina, Andreiu si nasiu-meu dr. Paulu Vasiciu veghiara asupra familiei mele remase in Brasiovu, si dupace fu spoliata de insurgenti pana la valore de 5.400 fl. mon. austr. o scapara cu vietia la Campin'a. Dupa pacificarea tieri, pre candu eu me aflamu exilatu in Bucovin'a, totu An-

dreiu imi conduse famili'a in patria. Corespondentiele mele intretinute cu Andreiu dela Cernauti si Cernauc'a produsera in spiritulu seu ideile din frumosa poesi'a compusa in onorea nobilei si generose familii Hormuzache.

Pana in a. 1844 Andreiu nu calcase pe pamentulu Romaniei. Dupa ce Georgie Bibescu fusese alesu de Domnu alu Munteniei in Dec. 1842, poetulu nostru compuse in onorea lui cunoscut'a Oda, pentru care Domnulu i trimise prin Grig. Alexandrescu in semnu de recunoscintia unu orologiu de auru. Domnulu petrecea verile la mosii'a sa Comarnicu, cale de 1 posta buna dela Sinai'a. Andreiu doria se se presente la Domnu, ca se'i multumescu in persoana, si imi ceru ca se'lu conducu pana acolo pe la inceputulu lui Augustu alu aceluasi anu. Amu fostu primiti cu multa bunavointia, era dupace conversaramu cateva ore cu Grigorie, cu adjutantii Florescu, Calinescu s. a., ne intorseramu in voia buna la familiile nostre.

A pagubitu si Andreiu in revolutiune, si-a scapatu numai una suma pre catu imi aducu aminte de 1,600 fl. la fug'a sa din passulu Temesiu. A mai pagubitu si la falimentulu unui librariu dela Jassi, care'i luase in comisiune 300 de exemplarie din cartea lui Salzmann despre educatiunea scalcata si periculosa, pe care o adase in bibliotec'a mea si o tradusesu in romanescu; in Septembrie inse a reintratu ca profesoru la gimnasiulu regescu din locu, era dupace mi-am scosu eu concessiune noua pentru Gazeta si Folia dela gubernulu militariu, incepuse a colabora si la mine. Inse in Februaru a. 1850 pe mine me si trantira la parete, luandu'mi din mana acelea doue organe de publicitate, care prin noua concessiune devenisera drept'a mea proprietate, castigata cu sudori de sange.

(Va urma.)

cu tóte aceste n'amu facutu esperienti'a cá amu fi intimpinati cu aceeași incredere. Intempinari de aceste sunt inse acum obicnute.

In privinti'a initiativei la incredere, indrasnescu a întórce lucrulu si conformu convingerei mele a dice, cá pasiulu celu dintaiu se'lu faca acela, care are puterea in mana; acela se se apropia mai antaiu, pentru cá elu are mai multe mijlóce de a croi increderea inprumutata.

Stim. amicu a amintitu de buna intielegere. Pentru bun'a intielegere d-loru, tinu cá ar duce la scopu numai unu proiectu de lege conformu cáruia in comune cu dóue elemente, vorbescu despre poporulu magiaru si romanu si se potu intielege si ceilalti, s'ar face cu potintia enuciárea, cá se se invetie limb'a magiara in comune romane si vice-versa limb'a romana in comune magiare. Atunci a'si primi proiectulu din tóte poterile. Dara de óre-ce vedu, cá sub pretecestu futulu adeca, pentru a se dá limbii nationale a statului unu terenu mai mare de cátu ilu dá mintea tréza si legea, decátu ingadue dreptulu; candu darea unui terenu mai mare se face cu umilirea partii celei lalte si cu despretiurea limbii sale, cu inapoierea chiar' a acestia, marturisescu cá atunci nu sunt in stare o coprinde a astfelu de buna intielegere.

(Va uriná.)

Romania.

Presintarea responsului Senatului la Mesagiulu Tronului.

Duminea, 10 Iuniu st. v., la órele 11 si jumetate diminétia, A. S. R. Domnulu, in presintia d-loru ministri, incongiuratu de cas'a sa civila si militara, la palatulu din capitala, a primitu in sal'a Tronului, cu solemnitatea obicnuita, biuroulu si comisiunea Senatului insarcinata a presentá Mariei Sale Regale adress'a spre responsu la Mesagiulu Tronului.

D. C. Bosianu, presiedinte alu Senatului, a cititu adress'a pe care amu publicatu-o dejá.

Maria Sa Regala a responsu:

Domnule presiedinte,
Domniloru senatori.

Primescu cu o viua multumire cuvintele ce imi adresati in numele Senatului.

Ele imi dovedescu odata mai multu cá intieptiunea si patriotismulu de care natiunea romana a datu atátea probe, si pe care le regasescu cu fericire in reprezentantii sei, sunt la inaltimea greutatiloru situatiunii si incercariloru prin care trecemu.

Nu me indouiescu, d-loru senatori, cá, gratia concursului luminatu si esperiintiei d-vóstre, gratia iubirii si devotamentului tutuloru pentru tíera, vomu esi triumfatori din aceste dificultati; si cá, revisuindu art. 7 din Constitutiune, si respondiendu astfelu cerintieloru secolului si asteptariloru Europei, veti sci totu-de-odata se luati mesurile necesarii pentru cá interesele vitale ale natiunii se nu fia compromisse si cá viitoriulu ei se fia asicurat.

Presintarea responsului Camerei la Mesagiulu Tronului.

Marti, in 12 Iuniu st. v., la órele 11 si jumetate diminétia, A. S. R. Domnulu, in presentia d-loru ministri, incongiuratu de cas'a sa civila si militara, a primitu la palatulu din capitala, in sal'a Tronului, cu solemnitatea obicnuita, biuroulu si comisiunea Camerei, insarcinata a presentá Mariei Sale Regale adress'a spre responsu la discursulu Tronului.

D. C. A. Rosetti, presiedintele Adunarii deputatiloru, a cititu adress'a. (Cititorii nostri o cunoscu dejá.)

Maria Sa Regala a responsu:

Domnule presiedinte,
Domniloru deputati.

Ve multumescu pentru cuvintele calduróse ce imi adresati.

In adeveru, inprejurarile sunt grele. Am inse credintia neclintita cá intieptiunea si patriotismulu reprezentantiloru natiunii voru invinge, cá totu-déuna, incercarile in care ne aflamu.

Se nu uitamu cá in unire sta taria.

Se nu uitamu, mai alesu astadi, cá acésta unire de cugetari si de lucrari e reclamata de tíer'a intréga, pentru cá se poteti seversi unu faptu atátu de inportantu precum este acela alu revisiunii art. 7 din Constitutiune.

Acésta reforma, efectuata in puterea liberului jocu alu institutiuniloru reprezentative, va intari si va inradacina puternicu in ánimile tutuloru increderea in institutiunile nóstre fundamentale.

Tari in intru pe bas'a legii si a libertatii, desvoltarea natiunii va luá upu aventu decisivu.

Eu si Dómna ve multumimu pentru simtamentele ce ze aretati si uramu d-vóstre si iubitei nóstre patrii fericirea cea mai deplina.

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea estraordinara.

Procesulu-verbalu Nr. 8.

Siedinti'a din 2 Iuniu st. v. 1879.

Siedinti'a se deschide la 9 óre a. m.

Se dá lectura procesului-verbalu alu siedintiei precedente, si, dupa óre cari rectificari, se verifica.

Se comunica o scrisóre a d-lui Ioanu Urban Iarnik, professoru de limbele romanice la universitatea din Vien'a si la scóla reala din Leopoldstadt, prin care multumescu pentru votulu Academiei care l'a numitu membrulu seu correspondentu.

D. Maiorescu citeste raportulu ce a facutu din partea comisiunii numita pentru cestiunea pusa de epitropia bisericeii Sf. Vineri, a caruia conclusiune afirma respingerea cererei epitropiei, pe cuventu cá, dupa testamentulu repasatului generalu C. Nasturel Herescu, epitropia are sarcin'a si indatorirea de a respunde societatiei academice jumetate din veniturile mosiiloru donate; éra cererea de 5 la suta care d-nii epitropi dicu cá au dreptu a luá din venitul bisericeii cu titulu de cheltueli nu póte se cada in sarcin'a Academiei.

D. Ghica observa cá problem'a nu e pe deplinu resolvata, cá-ci venitul de care beneficiadia Academia, provenindu din nisce proprietatii a caroru administratiune trebeu se aiba cheltueli, i se pare justu si legalu cá acelu ce trage folóse se participe si la cheltuelile de administratiune.

D. Maiorescu observa cá prescriptiunile regulamentului primariei, care acorda epitropiloru cá compensatiuni cáte 5 la suta din veniturile averiloru ce administréda, nu potu se fia inposabile Academiei, care celu multu póte se fia obligata a suportá participarea la cheltuelile de administratiune.

D. Babesiu dice cá observa cum cá comisiunea s'a ocupatu numai de drepturile societatiei, care, dupa prescriptiunile testamentului, trebeu se fia scutita de asemenea sarcina; de aceea se pronuntia pentru conclusiunile raportului comisiunii.

D. Maniu dice cá, nici dupa lege, nici dupa testamentu, Academia nu póte fi obligata a dá unu remunerariu de 5 la suta d-loru epitropi. De aceea d-lui s'a unitu cu ceilalti membri din comisiune spre a le respinge cererea; éra candu se va formulá o cerere speciala pentru cheltueli de administratiune, subt acestu titlu cererea va potea fi considerata la timp.

Se pune la votu conclusiunile raportului si se admitu cu majoritate.

D. Quintescu, luandu cuventulu, observa cá in anale s'a strecuratu óre-cari erori, mai alesu in testurile latine, cari nu potu fi ertate.

D. Sionu raspunde cá nu e carte care se nu aiba erori tipografice; cu atátu mai alesu cá unele din manuscrisurile ce se dau la secretariatu, sunt scrise cáte odata cu caractere putinu legibile, de aceea lucrulu se póte indreptá prin o erata care s'ar potea anexá la finele partiei a dou'a din anale.

D. Odobescu esplica cá, cá unulu care a inpartitu adese-ori cu d. secretaru generalu sarcin'a de revisuire a tiparirii aneloru, a avutu ocaziune a constata dificultatile acestei lucrari, mai alesu din cauza cá nici unulu din membri cari dau lucrari destinate a se trece in anale nu le scriu cu sisthem'a orthografica adoptata pentru tiparirea lucrariloru societatiei, — cá fia-care membru are sisthem'a sa speciala de orthografie, adese ori forma de caractere greu de cetitu; si de aicea trebeu se resulte erori neinlaturabile.

D. Hasdeu, aprobandu esplicatiunile date de d. Odobescu dice cá acestu inconvenientu ar potea disparea indata ce s'ar admite cá in anale se se publice lucrarile membriloru societatiei cu orthografia care fia-care din ei o are, fiindu-cá d-lui insu-si nu este in stare cá se pricepa sisthem'a orthografiei adoptate pentru anale si alte inprimate ale societatiei.

D. Stefanescu observa cá d. Quintescu a redicatu discutiunea pentru o cestiune de textu, si anume pentru nisce erori de texturi latine, éra nici de cum pentru cestiunea orthografiei. De aceea afla cá propunerea d-lui Hasdeu este inoportuna in discutiunea de asta-di; in ceea ce privesc a dou'a propunere a d-lui Hasdeu de a publica analele cu orthografia fia-carui membru, d-lui nu o póte admite; nu este adoratoru alu orthografiei adoptate de Academie, déra nu intielege cá publicatiunea unei societati se se face cu mai multe orthografii.

D. Maiorescu e de parerea d-lui Hasdeu. Analele societatiei, dice d-sa, nu potu de cátu a reflectá starea adeverata a literaturii romane in acésta privintia; si fiindu-cá literatur'a romana de asta-di este, cátu pentru orthografie, inpartita in mai multe scoli si nu s'a fixatu inca o unitate, fia-care membru are dreptulu de a scrie cum este convinsu cá e mai bine. Diversitatea scrierei se afla in asemenea stare de transitiune in cátu din elementele folositoare ale publicarii aneloru si o unificare precipitata, prea matura, neprimita de majoritatea scriitoriloru romani, ar isolá Academia de miscarea literara a romaniloru spre paguba ei si a lor.

D. Quintescu nu e de parere a se mantine sisthem'a orthografica adoptata pentru anale, precum nu este nici de parerea d-lui Hasdeu, cá analele se fie unu mosaicu de diferite orthografii, lucru ce nici s'a vediatu, nici sa auditu.

D. Ghica observa cá discutiunea a alunecatu pe unu tarému cu totul nou. Cá subiectulu i se pare de mare inportantia, déra trebeu a se tractá la timpulu seu, punendu-se la ordinea dilei pentru o alta siedintia.

D. Hodosiu adaoga cá propunerea d-lui Hasdeu invólva modificarea regulamentului societatiei, care e votatu in anulu 1869, si care a statuata unu modu de scriere anumitu pentru inprimatele societatiei. Deci crede cá nu cu o simpla propunere se póte modificá

regulamentulu, si inchee ceréndu cá Adunarea se tréca la ordinea dilei.

D. Stefanescu se unescu cu d. Hodosiu, conchiendu a tractá cestiunea candu va veni la ordinea dilei modificarea regulamentului.

D. Hasdeu obiectéda cá modulu de scriere adoptatu prin regulamentulu dela 1869, este atátu de vagu si putinu claru, in cátu chiaru comisiunea numita pentru revisuirea proiectului de dictionaru alu Academiei n'a tinutu comptu de elu, ci, printr'unu procesulu-verbalu subscrisu de toti membrii cari o compunu, s'a lasatu latitudinea cá fia-care se scrie, se transcrie si se tiparésca dupa sisthem'a sa de orthografie proprie.

D. Baritiu dice cá trebeu se facemu distinctiune intre decisiunile generali ale societatiei si intre cele speciale ale comisiunii lexicografice; decisiunile acestea nu potu face unu precedentu care se oblige pe societatea intréga.

D. Babesiu cere cá cestiunea se se pue la ordinea dilei.

D. Ionescu se unescu in principiu pentru revisuirea sisthemei de orthografie provisorie adoptata prin regulamentulu dela 1869; déra d-lui provóca pe d. Hasdeu cá se isi faca propunerea conformu cu art. 32 din regulamentu, dupa care se se póta deschide discutiunea.

D. Hasdeu depune o propunere sustnuta de d-nii Baritiu, Odobescu, Maiorescu si Caragiani in coprinderea urmatoare:

„Propunemu a se pune la ordinea dilei orthografia cu care se se publice de acum inainte tóte publicatiunile *Academiei romane*“.

D. Sionu dice cá acésta discutiune are aerulu a trage la judecata pe secretariatu Academiei. Societatea adoptandu unu modu provisoriu de scriere in 1869, publicatiunile ei urmá se se tiparésca in conformitate. Predecessorii sei la secretariatu au intielesu si au aplicatu acelu modu de scriere altfelu de cátu d-sa. Este evidentu cá sisthem'a adoptata este cam vaga si cá póte s'aru conveni se se adopteze o alta sisthema pe base mai rationabile; déra pentru acésta trebieu studi prealabile cari aru trebui recomandate unei comisiunii speciale. — D-lui, in unire cu d. N. Ionescu, depune o propunere in coprindere: „Se se numésca o comisiune care se facea unu proiectu de orthografie“.

D. Odobescu dice cá pentru cá discutiunea de asta-di se aiba unu resultatu, modulu practiculu ar fi acelu propusu de d-nii Sionu si Ionescu; éra in privintia corecturiloru din anale se se admita cá acestea se se tramita si in revisuirea d-loru autori.

D. Hasdeu si Ghica inclina cátra propunerea de a se numi comisiunea pentru revisuirea modului de scriere.

D. Babesiu dice cá nu intielege o asemenea comisiune inainte de a se face o discutiune prealabila prin care se se luminezu despre defectele modului actualu de scriere si din care se póta ascultá diversele teorii orthografice, spre a sci pe cine se numésca in comisiune.

D. Maiorescu se unescu a se urmá mai antei discutiunea si apoi numirea comisiunii; déra cere cá se se defiga o di in care se fia mai multi membri.

Se pune la votu propunerea d-lui Hasdeu, care se adopta cu majoritate, éra aceea a d-lui Sionu cade.

Se decide cá discutiunea orthografiei se se pue la ordinea dilei pe luni, 4 Iuniu, la 8 si jumetate óre a. m.

Siedinti'a se redica la 11 si jumetate óre.

Presiedinte, *Ioanu Ghica*.

Secretaru ad-hoc, *G. Sionu*.

Sciri diverse.

Jacobu Murasianu, directoru gimnasialu in pensiune si editoru alu „Gazetei Transilvaniei“ anuntia cu cea mai adenca intristare si dorere in numele seu, alu filoru si ficeloru sale: Aurelu, Elen'a maritata M. Groza, Iacobu, Sevasti'a si Traianu, a cumnatiloru resp. fratiloru Constantinu Nicolau si Elen'a G. Joanu, ale noiei sale Elis'a si alu ginerelui Maioru M. Groza, a nepotiloru si nepóteloru precum si a tuturiloru celorlalte rudeni, cá scump'a si neuitat'a sa consórta

Sevasti'a Muresianu nasc. Nicolau,

prima membra fundatóre a „Reuniunii Femeiloru romane“ din Brasiovu, decorata de catra M. S. R. Dómna Romaniei cu crucea „Elisabet'a“

si-a finitu cursulu vietiei dupa o suferintia mai indelungata in alu 55-lea anu alu etatii sale, provediuta cu santele taine.

Remasitiile pamentesci ale scumpei decedate se voru redicá Marti la 19 Iuniu st. v. (1 Iuliu) din cas'a propria din cetate piatia mare Nr. 22 si se voru transportá la órele 3 p. m. dupa ritulu gr.-or. pentru eterna odihna in mormentulu familiaru din cimiteriulu din Gróveru.

Brasiovu, 18 (30) Iuniu 1879.

Fia-i tierin'a usióra!

— (Necrologu). Anna veduv. Brote dă in numele seu precum si in numele tuturor consangenilor cu anim'a infranta de jale scire despre repaosarea fiului seu

Valeriu Brote,
comerciantu,

care isi fini in 17/29 Iunie 1879 repentinu in Ludwigsburg (Württemberg) vieti'a plina de sperantia, in alu 25-lea anu alu etatii sale.

Sibiiu, in 18/30 Iunie 1879.

— (Adressa de condolentia). Camerile Romaniei au adressatu urmatorea adresa de condolentia Maj. Sale Imparatesei Eugenia la Chislehurst:

„Majestate! Adencu misicati de evenimentulu ne-fericitu care v'a isbitu in persón'a fiului Vostru prea iubit si patrunsi de recunoscinti'a catra memori'a Imperatului venimu a ve presentá respectuosu sentimintele nóstre de condolentia.“

— (O noua baie de scaldatu). Ni se scrie din Ferede urmatorele: Energiosulu parochu romanu gr. or. din comun'a Romos dupa multe sacrificii a edificatu o baie de scaldatu chiar' in centrulu comunei Ferede (Füüdögyogy) pe proprietatea sa, si dupa cum spune istori'a, chiar' pre ruinele strabunilor nostri Romani, adusi de Traianu. Acésta se aduce la cunoscenti'a p. t. publicu.

— (Mostenirea Trausch.) Amu reproduse de pe „Timpulu“ nesce amenunte in privintia unei mosteniri fabuloase ce se dicea cá a capetatu d. Trausch. Acelasi diaru publica acum urmatorele, care rectificata in parte relatiunea data de elu si reproducata si de noi.

Cu privire la mostenirea fabuloasa a d-lui Trausch, himistulu laboratorului spitalului Coltiei, aflamu din isvoru sicuru cá reposatulu unchiu nu se numea Trausch, ci Shöck. Acesta murise, dupa cum se spune, inainte cu patru-dieci de ani, lasandu dupa elu o avere colosala. Avera remase in ingrijirea unui prietinu alu reposatului Shöck, care, murindu si elu inainte cu vre-o doue-dieci de ani lasa banii bancii englese, pentru cá ea se caute pe eredi defunctului Shöck. Trecura ani la midilocu pana ce s'a aflatu cá familia Trausch este inrudita in linia colaterala cu Shöck. Eredi sunt mai multi, intre cari este si d. directoru alu farmaciei eforiei spitalelor de aici. Pana se va face partagiulu, voru trece éra ani si sum'a ce se va cuveni d-lui Trausch nu póte fi atatu de mare precum se vorbea. E dreptu, cá averea totala se urca, conformu actelor, la sum'a frumoasa de 13 milioane livre sterlinge, adica cam la 400,000,000 franci. Dupa ce se va stabili numerulu eredilor, se va poté cunoasce cifra ce se cuvine d-lui Trausch, care in ori-ce casu va fi destulu de insemnata.

„Candu norocu-'si schimba pasulu,
„N'aducu ani ce-aduce césulu.“

Bibliografia.

— Din „Indreptariulu practiculu in tote afacerile finantiare“ compusu de d. Georgiu Popu a aparutu brosiur'a III si a IV-a. Cu acésta ocaziune Editor'a tipografiei seminar. din Blasiu publica urmatoriulu „Avisu pentru domnii abonati“:

Cu brosiur'a presente a IV se inchiaie seri'a prima a „Indreptariului practiculu“; deci deschidemu prin acésta prenumarare pentru seri'a II si ultima a opului.

In seri'a acésta se voru tractá:

Monopole: Tabaculu, — Sarea.

Competintiele in 7 Capitele, care voru coprinde:

Invetiatur'a depre contracte cu tota specia de formularie.

Procedur'a cartii fundarie, cu diferite formularie.

Aceste trei capitele sunt lucrate din partea dlui advocatu Georgiu Filippu din Alba-Iuli'a, unulu dintre cei mai practici juristi din tíera.

Competintiele si ecivalentu cu totu soiulu de esemplu.

Timbrele, dupa brosiur'a edata de auctorulu in limb'a magiara, compusa intr'unu modu pana acum neindatinatu, practiculu si usioru.

Legea si ordinatiunile referitoare la administrarea dariloru.

Prescriptele referitoare la administrarea competintieloru, timbreloru si a ecivalentulu.

Cum se vede din specificarea acésta in seri'a II-a sunt adunate cele mai de lipsa invetiaturi pentru vieti'a. Aci se arata, ce forma trebuie se aiba unu documentu, pentru-cá validitatea lui se nu se póta inpuhá. Contractele de vendiare, schimbu, inprumutu etc. sunt tractate pre largu si ilustrate cu diverse formulare, cum si asigurarea

drepturilor castigat, prin intabulare. Asemenea este descrisa si ilustrata form'a legale a testamentelor, modalitatea computarii si depurarii competintieloru erariali etc. — totu lucruri, despre cari pana aci nu existe nice una scriere romanésca, si intru alte limbe inca numai de cele defectuóse.

Pentru tractatele despre contracte, testamente si afacerile cartiloru fund. ne garanteza numele d. adv. Georgiu Filippu, ale carui cunoscintie juridice sunt prea bine cunoscute On. P., — éra pentru timbre si competintie alu auctoriului, care de mai multi ani se ocupa mai multu cu ramulu acesta alu veniteloru publice.

Seri'a a II-a va constá totu din 4 brosiure, de cate celu pucinu 3 cóle. Brosiurele acestea voru aparé in 20 Iuliu, 20 Aug., 20 Sept. si 20 Oct., formandu bros. 5—8 din intregu opulu.

Pretiuulu prenumerarii remane 30 cr. de brosiura, — éra pentru intrég'a seri'a II 1 fl. platitu inainte.

Cu esemp. din bros. 1—4 mai potemu servi.

— D. V. Muresianu publica invitare de prenumeratiune la „Stuparitul“ seu indreptariu practiculu pentru stupari cu privire speciala la incepatori.

Opulu intregu va esi intr'unu volumu de 11—15 cóle si se va tramite, cu postportu solvitu din partea nóstra, tuturor abonatiloru cari voru solvi inainte pretiuulu de abonamentu, care, — in speranti'a spriginului caldurosu alu publiculu cetitoriu, — se statoresece numai cu 70 cr. v. a. Abonamentele se se faca pana la finea lunei Iuliu.

Pretiuulu e a se tramite prin asemnatiune postala la „Librari'a Fekete-Negrutiu in Gherl'a (Szamos-ujvár)“ seu la subscrisulu in Gyümölcsényes post'a ultima Szilágy-Somlyó.

Collectantii primescu gratis totu alu 6-lea esemplariu.

Acestu manualu va coprinde: Partea I. Notitii generali. Sectiunea I. 1. §. Sourile albineloru. 2. §. Famili'a albineloru. Regin'a. 3. §. Albinele. 4. §. Trantorii. 5. §. Cosiurile. 6. §. Stupin'a. 7. §. Instruirea stupinei. 8. §. Transportarea stupiloru. 9. §. Inghimpatulu albineloru. Sectiunea II Calamitatile stupiloru. 10. §. Morbii albineloru. Putredinea. 11. §. Disenteria. Buchetulu. Turbarea. Peduchii. 12. §. Perirea reginei. 13. Regin'a stérpa si falsa. 14. Inamici albineloru. 15. Albinele rapace. 16. §. Recirea albineloru. Partea II. Grigi'a stupiloru in diversele anotempuri. Sectiunea I. Primavér'a. 17. §. Lasatulu si esaminarea cosiuriloru. 18. Cum se nutresce stupii? 19. §. Retediatulu stupiloru. 20. §. Candu si cum se retediamu? 21. §. Urdinisiulu. Sectiunea II. Vér'a. 22. Inmultirea albineloru. 23. §. Roitul. 24. §. Semnele roitului. 25. §. Pregatiri inainte de roitu. 26. §. Cum se prindu roii? 27. §. Cum se asiédia roii? 28. §. Cum se ajuta si inpieca roitul? 29. §. Cum se inpreuna roi? 30. §. Inpreunarea cosiuriloru in genere. 31. §. Agendele dupa finitulu roitului. 32. §. Roiulu hemisitu (mortu de fóme). Sectiunea III. Tómn'a. 33. §. Grigi'a de tómn'a. 34. §. Alegerea stupiloru de sementia (prasila). 35. §. Stórcerea

mieri. 36. §. Cum se stórcé sér'a? 37. §. Cum se face din miere otietu? Sectiunea IV. Érn'a. 38. §. Ernatulu stupiloru. Partea III. Diversele sistheme de stuparitu. Sectiunea I. Cosiurile drepte simple. 39. §. Preliminarie. 40. §. Cosiurile scobite. 41. §. Roi artificiali. a) Prin schimbarea cosiuriloru. 42. §. Roi artificiali. b) Prin despartire, si c) prin batere. 43. §. Cosiurile inpletite. a) Cosiurile conice. 44. §. Cosiurile inpletite. b) Cosiurile cilindrice. Sectiunea II. Cosiurile drepte compuse. 45. §. Cosiurile compuse inpletite. 46. §. Cosiurile de scanduri compuse. (magazine). 47. §. Diumetati si patrari. 48. §. Cosiurile duple. 49. §. Magazinele si cosiurile compuse duple puse in paralela. Sectiunea III. Cosiurile culcate simple. 50. §. Cosiurile de lemn. 51. §. Cosiurile culcate de paie. 52. §. Stuparitul cu cosiuri culcate simple. Sectiunea IV Cosiurile compuse culcate. 53. §. Magazinele culcate de paie. 54. §. Cosiurile de cadre. 55. §. Cosiurile Nuttiane. Sectiunea V. Cosiurile cu constructiune interna mobile. 56. §. Preliminarie. 57. §. Cosiurile de sisthem'a lui Dzierzon a) Cosiurile. 58. §. Cosiurile de sisthem'a lui Dzierzon b) Cadrele. 59. §. Inpoporarea cosiuriloru Dzierzoniane. 60. §. Stuparitul cu cosiuri de sisthem'a lui Dzierzon. 61. §. Racolt'a de miere (Retediatulu). 62. §. Cosiurile de sisthem'a lui Berlepsch.

A mai aparutu de subt tiparu:

— Apologie. Discussiuni filologice si istorice magiare privitoare la romani, invederite si rectificate de dr. Gregoriu Silasi, prof. de limb. si literat. romana la r. universitate din Clusiu. Cartea prima Paulu Hunfalvy despre Cronic'a lui Georg. Gabr. Sincai. Editiunea „Amiculu Familiei“. Pretiuulu 30 cr. v. a. Clusiu, inprimari'a lui Joane Stein 1879.

— Renscerea limbei romanesci in vorbire si scriere, invederita si apretiatu de Dr. Gregoriu Silasi, profesoru de limb. si literat. romana la r. universit. din Clusiu, membru onor. alu Societatei acad. rom., scl. Fasciór'a I. Editiunea „Amiculu Familiei.“ Pretiuulu e 40 cr. — 1 francu = leu n. Clusiu, inprimari'a lui Joane Stein 1879.

— Atragemu atentiunea onor. nostrii cetitori asupra anuntulu pe care ilu publicamu in numerulu de astadi relativu la invitarea de abonamentu la „Albin'a Carpatiloru“, care dejá pana acuma se bucura de o frumoasa reputatiune si care a sciutu a isi castigá unu respectabilu numeru de abonati.

Nr. 17 alu „Albinei Carpatiloru“ este de urmatoriulu coprinu: Tecstu: Petru Cazaculu, de Iosifu Popescu (continuare). — Cid sub Fernando celu mare, dupa I. G. Herder, tradusu de V. Mihailu Lazaru (fine). — Vieti'a poporului romanu, de Oreste Dljanschi. — Crutiarea: II. Obicinuirea de a crutiá (fine). — O revedere, poesia d. O. C. Waldau, tradusa de I. P. — Unu barbatu ingeniosu, novela de Mihailu Nicolescu-Nuca (fine). — Leulu schitie din sciintiele naturale. — Varietati, Cronica, Bibliografia.

Ilustratiuni: Leulu berbericu.

Foiá pentru totu — cu ilustratiuni.

Redactoru: Iosifu Popescu. Editoru: Visarionu Romanu.

Apare in Sibiiu (Transilvania) la 15 si ultim'a fiecarei luni in fascicole de cate 2 cóle cu invelitoare. Chartie fina, tiparu placutu, ilustratiuni frumoase.

Aduce articoli de sciintia, ofere lectura delectatóre, pledéza pentru adeveru, pentru bine si pentru frumosu, avédu pururea in vedere principiile estetice, regulele bunului gustu, puritatea limbei si claritatea modulu de a scrie.

Pretiuulu abonamentulu: 1 anu 6 fl., 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50 cr. Pentru Romanii'a: 1 anu 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei.

Pretiuulu abonamentulu se póte tramite din Romani'a si in bilete hypotecari si in marce postale.

Abonamentele se facu la editorulu V. Romanu in Sibiiu, la tote librariile si la oficiile postale.

Doritoriloru se potu inca tramite esemplare complete dela inceputulu anulu.

Carti mai noua.

Alexi Theochar, Ciard'a alba. Naratiune poetica in 5 canturi	bro. —20
— Ai carte, ai parte. Roman umoristicu	—70
Baritiu G., Dictionariu ungurescu-romanescu (leg. 3.50)	3.—
Baritiu Octaviu, Gramatec'a limbii magiare — Magyar-roman zsebszótár	1.—
Botureanu H., Manualu de archeologie biblica. Cu portretulu auctoriului	2.—
Cretzianu G., Patrie si Libertate. Poesii vechi si noue	2.50
Darea de séma asupra procesulu politicu de presa alu d-lui George Baritiu redactorele „Observatoriului.“ In cestiunea colecteloru pentru soldati romani raniti	—25
Golubinski C., Privire scurta asupra istoriei bisericiei romana-orthodoxa. Tradusa de J. Caraciovéanu	1.—
Lauranu A. Dr., Crescerea poporale. Manualu pedagogico-didacticu pentru luminatori populari, dupa Iguatiu Bárány prelucratu	1.30
Popu G., Indreptariu practiculu in tote afacerile finantiare, compusu pre bas'a legiloru si ordinatiuniloru finantiare ce suntu in vigóre. Din opulu acesta a esitu primele 4 brosiure, care costa Pretiuulu de prenumeratiune pentru cele din urma 4 brosiure este 1 fl. (vedi Bibliografia).	1.—
Teuschländer W. St., Michael der Tapfere, ein Zeit- und Charakterbild aus der Geschichte Romániens	2.20

Se afla de vendiare la

W. Krafft in Sibiiu.

N. B. La cerere se voru spedá carti singuratece si subt legatura (Kreuzband), dar' atunci pentru francare se urca pretiuulu cu 10%. Sum'a acésta ni se va tramite prin assignatia postala d'odata cu comand'a.

Catalogulu celu mai nouu se inpartieste gratis si franco ori-cui 'lu-va cere.